

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ
Т.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ

Ф 017-2.84-2017

Редакция №1

Түсу емтианының бағдарламасы

25.05.2017г.

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ
Т.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ**

БЕКІТІДІ

Т.К. Жүргенов атындағы
Қаз.ҰОА Ғылыми Кеңесінің
шешімі 26.05.2022 №11

**7M02188 - «Сәндік өнер» білім беру бағдарламасы бойынша
магистратураға қабылдау емтиханының
БАҒДАРЛАМАСЫ**

Алматы, 2022

1. Құрастырғандар:

Базарбаева Р.Е. - К.Т. Жүргенов атындағы ҚҰӘА-ның ЖАК профессоры
Беристенов Ж.Т. - фил.ғылымының канд., К.Т. Жүргенов атындағы ҚҰӘА-ның ЖАК профессоры

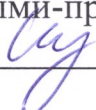
2. БЕКІТІЛДІ

«Сәндік өнер» кафедрасының отырысында талқыланып бекітілді
«06» 05 2022 ж. Хаттама № 10

Кафедра меңгерушісі Р. Е. Базарбаева

3. КЕЛІСІЛГЕН

Оқу-әдістемелік кеңестің жетекшісі Г.Ж. Есенбекова
«15» 05 2022 ж.

ЖОО кейінгі білім берудің ғылыми-практикалық орталығының басшысы А.А.Кульшанова
«15» 05 2022 ж.

Ғылыми істер жөніндегі проректор К.З. Калыков
«15» 05 2022 ж.

Магистратураның арнайы пәні бойынша түсу емтиханының бағдарламасы жоғары білімнің алдыңғы кезеңінің (бакалавриат) бағдарламасы көлемінде құрылады.

I. Магистратураға түсушілер мына жағдайларды білуі керек:

Магистрант бейнелеу өнері тарихының мазмұны туралы, композицияның негізгі заңдылықтары туралы, түс теориясы туралы, ғылымның дамуындағы негізгі кезеңдердің негізгі жетістіктері және оқыту әдістемесі туралы білімге ие болуы керек:

білуі керек:

-ғылымның жалпы мазмұны және даму кезеңдерінің негізгі жетістіктері мен оқыту әдістері туралы түсініктері болуы керек;

-талдау, түсіндіру: маңызды және маңызды аспектілерге назар аударыңыз;

білу мен түсіну өте маңызды

• ұлттық өнер тарихын бағалаудың әртүрлілігі мен күйі, дәйекті мәліметтер арқылы өз көзқарастарын тұжырымдау.

істей алады:

Ғылыми әдіснаманы білу; жаңа техникалық құралдар, Интернетке қосылу әрдайым жұмыс істеу және оқу қабілетіне ие.

- аппараттың көркем және ғылыми жүйесін зерттеу құрылымы; - ғылыми және көркем зерттеу әдістері

- және эксперимент тәртібінің негізгі сипаттамалары,

- өнер туралы білім эксперименттік мәліметтермен дәлелденеді.

дағдыларға ие болу:

Құрылымы мен қызметі туралы әдістемелік білімнің жалпы тұжырымдамасы:

- аппараттың көркем және ғылыми жүйесін зерттеу құрылымы;

- экспериментті өткізудің негізгі сипаттамалары;

- өнер тарихының жүргізіліп жатқан эксперименттерін дәлелдеу мүмкіндігі.

құзыретті болу:

ғылыми зерттеулерге талдау жасау мүмкіндігі. Автордың өз позициясын қорғай білуі.

Қабылдау емтиханы магистратура және кафедра (сәндік-қолданбалы өнер) мамандықтары бойынша түсу емтихандарын өткізу туралы ережеге сәйкес ауызша түрде өткізіледі.

II. Пән атауы және олардың негізгі бөлімдері

1. «Бейнелеу өнері тарихы мен теориясы» пәні

Көркем шығарманы толық мәнді түйсіне білуге тәрбиелейтін пәндердің бірі – «Бейнелеу өнерінің тарихы мен теориясы». Себебі өнер тарихы сабағының мақсаты студенттерге бейнелеу өнерінің тарихи және теориялық даму процесі жөнінде тереңірек білім алып, көркем шығарманы талдауға және ол туралы өз пікірін сауатты жеткізе білуге үйрету.

Теориялық мәселелерді талдау барысында сонымен бірге мынадай проблемаларға көңіл бөле отырып, міндеттер қояды:

- бейнелеу өнер (живопись, графика, мүсін өнері) мен бейнесіз, пластикалық-кеңістіктік өнер (қол өнері, дизайн, сәулет өнері), жалпы өнер түрлерінің ажыратылуы мен жіктелуі арасындағы сипаттық айырмашылықтарға мән беру және осы ерекшеліктерді жеке проблема ретінде қарастыра отырып, салыстырмалы талдаулар жасау;

- көркемөнердің синтездік қасиетін ескеру: мәдени құбылыстың ұлттық сипаты, форма мен образдың табиғи үйлесімділігі кеңістіктік бойлықта, әрі уақыт ырғағында шындалып, тарихи бейімделудің негізінде рухани, мәдени, діни дүниетанымдық және психикалық, әлеуметтік тәжірибелерге байланысты қалыптасады.

«Бейнелеу өнері тарихы мен теориясы» пәні бойынша емтихан сұрақтары:

1. Есіктен табылған Сақ алтын адамының өнердегі маңызы
2. 1960-жылдардағы Қазақстан суретшілерінің шығармашылық ізденістері
3. Қазақстандағы Кеңестер одағы кезеңіндегі бейнелеу өнерінің дамуы.
4. Сақ өнерінің көркемдік ерекшелігі
5. Қазақтың ұлттық қолданбалы өнерінің ерекшелігі
6. Дәстүрлі өнер деп нені айтамыз оның ерекшелігі
7. Қазақтың сәндік қолданбалы өнерінің дамуы.
8. Өнердегі авангардизмнің пайда болуы. Поп арт және оп арт. Абстракционизм. Символизм, Сюрреализм.
9. Тәуелсіз Қазақстан көркемөнерінің даму ерекшелігі.
10. Қазақтың белгілі Сәндік қолданбалы өнер шеберлері.
11. Ежелгі Рим көркемөнері
12. XX ғасырдағы Батыс Еуропа көркемөнері.
13. Импрессионизм және Постимпрессионизмнің өнердегі жаңашылдығы
14. Ежелгі Грек көркем өнері
15. Натурализм мен Реализмнің өнердегі пайда болуы.
16. Ежелгі Мая, Инк, Ацектер өнері.
17. Ежелгі Египет өнері.
18. Қазақстанның сәндік өнердегі модернизммен постмодернизмнің дамуы
19. Академизм мен Класицизмнің даму ерекшелігі
20. Өнердегі стиль мен ағымдар
21. Ислам өнеріндегі ренесанс кезеңі
22. Ежелгі Қытай көркемөнері
23. Ежелгі Византия өнері

24. Қайта өрлеу дәуіріндегі өнер

25. Ежелгі Үнді көркем өнері

2.«Түс теориясы» пәні

Түр-түстің сырымен қазірде көптеген – физиология, психология, химия, лингвистика және өнертану, тұстану сияқты ғылым салалары айналысуы оның табиғатының күрделілігін көрсетеді. Түр-түстің табиғатын білу, құрамын, эталонын анықтау, қабылдау – барлық салаға, соның ішінде білім беру саласына да қажетті, практикалық маңызы зор проблема.

Сондықтан бұның бәрі түр-түсті ғылымның бүгінгі қол жеткен табыстарына сүйене отырып зерттеп, талдауды қажет етеді.

Суретшінің құзырында ғажайып табиғаттың әр түрлі түстік реңін дәл бере алатындай бояулар жоқ. Бірақ кәсіби мамандар түстердің өзара байланысы жөніндегі терең теориялық білімдерді қолдана отырып және көзбен қабылдау ерекшелігіне сүйене отырып, бейнелеудің міндеттерін шешеді. Сондықтан жас суретшінің әр заттың табиғи түсін бере алмауы айқын болады, яғни оның заттың әрбір түсін бейнелеудегі әрекеті мүмкіншілігінің аздығы айқын бола бастайды.

Бұл бағдарлама суретшінің творчестволық және композициялық жұмыстарында тұтастықтың қалыптасуын болжайды және студенттердің көркем-образдық ойын өсіреді, творчестволық ізденістерін дамытады. Оқу кезінде студент көркем-сурет тілдерінің маңызды және негізгі жақтарымен таныса отырып, кескіндік бейнелеу заңдылықтары, композициялық ойлау қабілеті, эмоционалды-қамту жүйесі туралы білім алады.

Жалпы бағдарламаның мақсаты - кескіндемені студенттердің меңгеру, көркем-суреттік ойының дамуы, өзіндік бейнелеп жазу манерасының пайда болуы, майлы бояу, акварель, темпера, гуашь бояуларының әдіс-тәсілдерін үйрену, жеткілікті деңгейде білім алу, болашақта білікті шебер суретші болуына көмектеседі.

«Түс теориясы» пәні бойынша емтихан сұрақтары

1. Ахроматикалық түс деген не?
2. Хроматикалық түс деген не
3. Монохромды түс
4. Түстегі колорит түсінігі
5. Ұлттық түс дегенді қалай түсінеміз
6. Діни түстер
7. Түстердің қарама қарсылығы
8. Жақын түстер.
9. Түсті зерттеу қалай басталды.
10. Түстердің психологиялық әсері
11. Монхромды түс және шығармалар.
12. Түстегі Живописьтілік туралы

13. Көркем образдың қалыптасуындағы түстің ролі
14. Туысқан түстер үндестігі
15. Қарама қарсы түстердің үйлесуі
16. Колористика түсінігі
17. Қарама қарсы түстердің қайшылығы
18. Түстің эмоцианалдық әсері
19. Негізгі түстер
20. Ньютонның түс зерттеуінің маңызы
21. Түстердің семантикасы
22. Қарама қарсы түстердің үйлесуі
23. Түстерді зерттеудің маңызы
24. Түстерді зерттеудегі дизайнның әсері
25. Қарама-қарсы және қосымша түстер.

3.«Композиция негіздері» пәні

«Композиция негіздері» курсы – студенттерге көркемдік-шығармашылық білім беру жүйесінің негізгі бөлімі. Композициялық қызмет – бірегей емес, суретші қоршаған орта құбылыстарын сезінуі күрделі процесс, өмірді ескере ол сурет кейпін жасайды. Белгілі жайт, бейнелеу өнерінің әр түрлі түрлері өзіндік арнайы нақтылықты бейнелейді. Қолданбалы безендіру өнерінде нақтылықты бейнелеу жалпылама суретпен бейнеленеді.

Композициялық қызмет – біріншіден арнайы композициялық білімді талап етеді. Тоқыма өнерінің ою-өрнек композициясы, қолданбалы-безендіру өнерінің жалпы облысы гобелен, кілем, мата, ши, киіз, жібек матадағы сурет, орамалдар мен тағы басқа тоқыма бұйымдарды ұсынады. Тоқыма бұйымдарды жаңа өмір талабына сай безендіру, тоқыма суреттердің туындауы мәдениеттің дамуына негізгі творчестволық қадам болады. Осы проблеманы шешуге оқу процесі бағытталған, творчестволық композициялық жұмыс негізгі орын алады. Тоқыма өнерінің ою-өрнек композициясын үйрету «Композиция негіздері» базистік білімінен бастаған жөн, келе жатқан жоғарғы курстарда негізгі композициялық білімді бұдан әрі қолданып жетілдіру үшін, белгілі бір тапсырмаға қолдану арқылы (кілем, гобелен, мата мен ши, киіз және т.б.).

«Композиция негіздері» пәні бойынша емтихан сұрақтары

1. Ою-өрнек өнерінің заңдары мен заңдылықтары
2. Динамикалы композицияның ерекшелігі
3. Статикалы композицияның ерекшелігі
4. Символикалық өрнектің ерекшелігі
5. Композициядағы контраст заңдылықтары
6. Қазақ өрнегінің өзіндік ерекшелігі
7. Оюлардың түрлері
8. Композицияның структурасы
9. Ою-өрнек өнеріндегі ырғақтың ролі.

10. Сәндік композиция құруы
11. Композицияның негізгі заңдары
12. Заттық (заттық) ою-өрнек
13. Композициядағы контраст пен бағыну заңы
14. Композициядағы графикалық тәсілдер
15. Ою - өрнектің классификациясы және оның мінездемесі
16. Контраст ұғымы
17. Композицияда метр ритмді қолдану
18. Сәндік өнердегі симметрия және асимметрия
19. Композиция анықтамасы
20. Динамикалық рапорттық композициялар
21. Ахроматикалық рапорттық композициялар
22. Ою-өрнектер композициясының тепе-теңдік заңы
23. Ою-өрнектер және рәміздері
24. Сәндік-қолданбалы өнер композициясының ерекшеліктері
25. Сәндік өнердегі статикамен динамиканың ерекшеліктері

III. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

1. Моран А. де. История декоративно-прикладного искусства. М., 1982.
2. Соколов Т.М. Орнамент –почерк эпохи. Л. .: Аврора, 1972.
3. Орнамент всех времен и стилей. В2-х т. М. : арт-Родник, 2002.
4. Пюевеев Д. Орнамент кочевых народов//ДИ СССР. 1971.8
5. Масленицыны С.А. Искусство Ирана.Л.:Аврора,1975.
6. Федоров-Давыдов Г. А. Искусство кочевников и Золотая роды.М.: Искусство,1976
7. Байжигитов Б.К. Бейнелеу өнеріндегі философиялық проблемалар. Алматы; ғылым,1988
8. Кузин В.С, и Кубышкина Э.И. Изобразительное искусство. Учебник 1-2кл,3-4кл, М;Драфа 1997
9. Козлов В.Н. «Основы художественного оформления текстильных изделий» Учебник для ВУЗов, Москва , Легкая и пищевая промышленность 1981
10. Алексеев С. С. Элементарный курс цветоведения. М., 1937.
11. Рихтер Л. Учение о цветах. М.; Л., 1931.
12. Оствальд В. Цветоведение. М., 1926.
13. Нюберг Н. Д. Курс цветоведения. М., 1932.
14. Попов В. В. Цвета и их красивые сочетания. М., 1890.
15. Фрилинг Г., Ауар К. Человек - цвет - пространство. М., 1973.
16. Гика М. Эстетика пропорций в природе и искусстве. М., 1936.
17. Кринский В. Ф. и др. Элементы архитектурно-пространственной композиции /Кринский В. Ф., Ламцов И. В., Туркус М. А. М., 1968.

18. Козлова Т. В. Основы художественного проектирования изделий из кожи. М., 1975.
19. Козлова Т. В. Культура современного костюма. М., 1977.
20. Чекалов А. О композиции интерьера.- Декоративное искусство СССР. 1962, · 2, с. 19-24.
21. Козлов В. Н. Моделирование женского платья из ткани с рисунком полос. М., 1961.
22. Маргулан А., «Казахское Декоративно-Прикладное искусство том I, II, III»
23. Акишев К., «Древнее золото Казахстана», Алматы: пер, 1993
24. Ибраева К.Т., «Казахский орнамент», Алматы: пер, 1994г.
25. Соколова Т. Орнамент - почерк эпохи. Л., 1972.
26. Соколов А. Н. Теория стилей. М., 1968.
27. Арманд Т. Орнаментация ткани. М.; Л., 1931.
28. Прусс И. Е. Западноевропейское искусство XVII века. Москва; Дрезден, 1974.
29. Каган М. С. О прикладном искусстве, Л., 1961.
30. Герчук Ю. Что такое орнамент - Декоративное искусство, 1978, · 1, с. 29-31.
31. Шубников А. В., Копцик В. А. Симметрия в науке и искусстве. Л., 1972.
32. Моль. А. и др. Искусство и ЭВМ/Моль А., Фукс В., Каслер М. М., 1977.
33. Соколов Н. Н. Очерки по истории украшения тканей. М.; Л., 1934.
34. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. М., 1974.
35. Грегори Р. Л. Глаз и мозг. Психология зрительного восприятия. М., 1970.
36. Зинченко В. П. Продуктивное восприятие - Вопросы психологии. 1971, · 6, с. 27-42.
37. Розенблюм Е. Художник в дизайне. М., 1974.
38. Шугаев В. М. Орнамент на ткани. М., 1969.
39. Борисовский Г. Б. Красота и стандарт. М., 1968.
40. Раппопорт С. Х. Неизобразительные формы в декоративном искусстве. М., 1968.
41. Выготский А. С. Психология искусства. М., 1968.
42. Фаворский В. А. О рисунке и композиции. Фрунзе. 1966.
43. Соколова Т. Орнамент - почерк эпохи. Л., 1972.
44. Соколов А. Н. Теория стилей. М., 1968.
45. Арманд Т. Орнаментация ткани. М.; Л., 1931.